

Vzdělávací obor: **Český jazyk a literatura**

Očekávaný výsledek učení: JJK-CJL-001-ZV5-001

V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci.

Popis úrovně: na cestě

- Vhodně užívá slovní tvary v komunikační situaci.
- Tvoří souvislé větné celky.
- Vhodným způsobem vyjádří prosbu, oznámení, přání, rozkaz, otázku, omluvu.

Kouřové signály

Autorka materiálu: PhDr. Hana Havlínová, Ph.D.

Anotace

Komunikace v různých podobách je nedílnou součástí vzdělávání. Ilustrace propojuje aktivní zapojení žáků do mluvené komunikace s uvědoměním si možností komunikace neverbální. Naplňovaným vzdělávacím obsahem a zvolenými vzdělávacími strategiemi poskytuje prostor pro rozvoj uvedených klíčových kompetencí.

Zadání pro žáky

1. Indiáni si předávali vzkazy prostřednictvím kouřových signálů. Rozdělte se do dvojic a ke svému obrázku napište tři vzkazy, které byste vyslali do druhého indiánského tábora. Musíte přitom vyjádřit prosbu, přání, oznámení, rozkaz, otázku, omluvu. Pro každý vzkaz si vyberte něco jiného.
2. Obrázky si vyměňte a připravte si na vzkazy odpovědi.
3. Ve dvojici si vyzkoušejte, jak by indiánský rozhovor probíhal, kdyby indiáni místo kouře používali mobil.
4. Ve dvojici si vyberte část rozhovoru a vyzkoušejte, jak by probíhal jako pantomima, tedy beze slov. Předvedte pantomimu ostatním. Poznaj, zda vyjadřujete prosbu, přání, oznámení, rozkaz, otázku, omluvu?
5. Vytvořte skupiny po 4–6. Rozstříhejte připravené vzkazy a rozřídte je podle toho, co vyjadřují. Zkontrolujte, zda jste při psaní vět použili vhodná interpunkční znaménka.
6. Diskutujte, jak se mění reakce posluchače na vyjádření z jednotlivých skupin. Zda je rozdíl mezi prosbou, přáním, oznámením, rozkazem, otázkou, omluvou.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK komunikační Aktivní naslouchání KKK-AKN-000-ZV5-001	<i>Během mluvené interakce respektuje základní potřeby komunikačního partnera.</i>	- trénuji schopnost žáků pozorně a soustředěně naslouchat - dávám žákům příležitost, aby se vědomě vyjadřovali ke sdělení druhého - zařazuji do výuky prvky, při kterých se žáci musí vcítit do zadané role a komunikovat podle situace, kterou ztvárňují
KK osobnostní a sociální	<i>Pojmenovává vlastní potřeby k dosažení všestranné</i>	- vytvářím prostředí, kde se žáci cítí bezpečně a mají na práci adekvátní čas

Vlastní wellbeing KOS-WEL-000-ZV5-001	<i>pohody (wellbeing).</i>	- měním aktivity a činnosti v návaznosti na potřeby žáků - zařazuji aktivity, při kterých mají žáci příležitost vnímat vlastní pocity a reakce v průběhu komunikačních situací
KK k podnikavosti a pracovní Spolupráce a týmová práce KPP-TYM-000-ZV5-001	<i>Podílí se na spolupráci ve skupině.</i>	- vytvářím zadání, jehož úspěšné řešení je závislé na spolupráci ve dvojici - vytvářím zadání, při kterém každý žák dostane příležitost zapojit se do práce skupiny

Metodický komentář pro učitele

Ve dvojici mají žáci odlišné obrázky (v příloze).

V průběhu realizace vedeme žáky k vyjadřování v souvislých větách za použití správných slovních tvarů. Rozstříhané věty lze na závěr uspořádat do myšlenkových map podle toho, o jaká vyjádření se jedná. Při diskusi vedeme žáky, aby svými slovy pojmenovali rozdíl mezi jednotlivými způsoby vyjádření, k ocenění se navzájem, k reflexi, co jim pomáhalo, co jim dělalo radost při aktivitě.

Ačkoliv si žáci vytvářejí písemnou přípravu a při reflexi si kontrolují vhodnost použité interpunkce na konci věty, jedná se v námětu primárně o aktivní komunikaci.

Žáci si procvičí také rozpoznávání různých emočních projevů mluvího, což je důležitý prvek aktivního naslouchání.

Popis ověřování

Učitel sleduje (lze využít i jako kritéria pro sebehodnocení):

- Vyjadřování v souvislých větách;
- Používání správných slovních tvarů;
- Aktivní zapojení do komunikace ve dvojici;
- Reflexi spolupráce ve dvojici;
- Schopnost odlišit rozdíly mezi jednotlivými způsoby vyjádření z pohledu posluchače.

Zdroje

Ilustrace: Helena Stránská

Příloha: k vytištění pro žáky

